

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.29

2011.gada 10.jūnijā

(Prot. Nr.28, 3.§)

Par lietas neierosināšanu

Par SIA „L&T” 11.05.2011.iesniegumu Nr.0/1-219 Par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” darbībās

Konkurences padome 2011.gada 11.maijā saņēma SIA „L&T” (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu Nr.0/1-219 par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” (turpmāk – ZAAO) darbībās (turpmāk – Iesniegums).

Iesnieguma 3.punktā norādīts, ka 2006.gada 19.jūnija līgumā Nr.201-4-439 starp Iesniedzēju un ZAAO (turpmāk – Līgums) ir ietverti nosacījumi, kur noteikta papildu maksa, ko neparedz atkritumu apsaimniekošanas regulējums. Līguma 5.6.punktā noteikta maksa par konteineru piegādi, kas mainās atkarībā no konteineru tilpuma litros - par konteineru piegādi pasūtītājs [Iesniedzējs] maksā sekojošas summas – 120l, 240l – 1,50LVL; 1100 l – 2,50LVL; 2,5m³ un 4m³ - 4,00 LVL + PVN, kas tiek pieskaitīta tekošajam rēķinam par atkritumu izvešanu.

Iesniedzējs ir ZAAO klients divās administratīvajās teritorijās – Valmierā un Cēsīs.

Konkurences padome 2011.gada 20.maijā Iesniedzējam nosūtīja vēstuli Nr.1187, ar kuru lūdza Iesniedzēju papildināt savu Iesniegumu ar Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 3.punktā un 5.punktā norādīto informāciju.

Konkurences padome 2011.gada 30.maijā saņēma Iesniedzēja 2011.gada 27.maija papildinājumus pie 11.05.2011.iesnieguma par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu SIA „Ziemeļvidzemes

atkritumu apsaimniekošanas organizācija” darbībās Nr.0/1-244 (turpmāk – Papildinājumi). Papildinājumu 1.punktā norādīts, ka saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktu *Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmatot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā (...) 4) netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu un citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana.* Iesniedzēja ieskatā ZAAO, paredzot atkritumu apsaimniekošanas līgumos maksas, kas nav tieši saistītas ar atkritumu apsaimniekošanu, ko arī apstiprina fakts, ka tos neparedz atkritumu apsaimniekošanas regulējums, nepamatoti sadārdzina atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu. Līdz ar to ZAAO piemēro netaisnīgas cenas par iepriekš minētā pakalpojuma sniegšanu gala patērētājiem.

Iesniedzējs uzskata, ka ZAAO rīcībā, piemērojot netaisnīgas cenas par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu, iespējams, ir konstatējams Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums.

Iesniedzējs Papildinājumu 2.punktā norādījis, ka ZAAO nepamatoti augstie tarifi, kas veidojas, piemērojot papildus un atkritumu apsaimniekošanas normatīvajā regulējumā neparedzētās maksas, negatīvi ietekmē gan Iesniedzēju, gan arī citus patērētājus Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, Iesniedzējs Konkurences padomei lūdz veikt ZAAO darbību izvērtējumu atbilstoši Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktam.

SIA „L&T” reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr. 40003682818, juridiskā adrese: Vietalvas iela 5, Rīga, LV-1009.

SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” reģistrēta komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.44103015509, juridiskā adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, LV-4201.

Izvērtējot Iesniegumā ietverto informāciju, Konkurences padome

k o n s t a t ē j a:

1. Pašvaldības un ZAAO darbības regulējums.

Saskaņā ar likuma „*Par pašvaldībām*” (turpmāk – Likums) 4.pantu, „realizējot vietējo pārvaldi, pašvaldības likumā noteiktajos ietvaros ir publisko tiesību subjekts (...)”, kas saskaņā ar Likuma 5.pantu „(...) savas kompetences un likuma ietvaros darbojas patstāvīgi.” Savukārt saskaņā ar Likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktu viena no pašvaldību autonomajām funkcijām ir „organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus ((..); sadzīves atkritumu apsaimniekošana; (...)) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas

dzīvojamais fonds.” Likuma 7.pants paredz, ka „(..) autonomo funkciju izpildi organizē un par to atbild pašvaldības. (..)”. Saskaņā ar Likuma 15.panta trešo daļu „no katras autonomās funkcijas izrietošu pārvaldes uzdevumu pašvaldība var deleģēt privātpersonai vai citai publiskai personai. (..)”. Pamatojoties uz Likuma 21.panta pirmās daļas 14.punkta e) apakšpunktu, pašvaldība var noteikt, ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumiem vai Ministru kabineta noteikumiem, maksu par sadzīves atkritumu savākšanu”.

Atkritumu apsaimniekošanas likuma (turpmāk – AAL) 8.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka pašvaldība „organizē sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus”. Turklāt AAL 16.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka „sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību.” Saskaņā ar AAL 18.panta pirmo daļu „pašvaldība publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā”. Turklāt AAL 18.panta trešajā daļā ir noteikts, ka „pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var noteikt kopīgu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonu, kurā ietilpst vairāku viena atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību administratīvās teritorijas”. Vienlaicīgi AAL 18.panta sestās daļas otrajā teikumā ir noteikts, ka „(..) līgumu ar izraudzīto atkritumu apsaimniekotāju katra pašvaldība slēdz atsevišķi”. Saskaņā ar AAL 21.panta pirmo daļu „To pašvaldību administratīvajās teritorijās, kuras atrodas attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, radītos sadzīves atkritumus apglabā tikai attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu poligonā vai nodod tos attiecīgajās pārkraušanas stacijās. Pašvaldība slēdz līgumu ar šā poligona apsaimniekotāju par tās administratīvajā teritorijā savāktu sadzīves atkritumu apglabāšanu”. Pamatojoties uz AAL 22.panta trešo daļu „sadzīves atkritumu poligona īpašnieks vai apsaimniekotājs nodrošina, ka attiecīgajā poligonā sadzīves vai ražošanas atkritumi tiek sagatavoti apglabāšanai, vai arī to, ka poligonā pieņem apglabāšanai sagatavotos atkritumus, ja attiecīgajā poligonā netiek veikta sadzīves atkritumu sagatavošana apglabāšanai”. Saskaņā ar AAL 39.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktu „sadzīves atkritumu apsaimniekošanas (izņemot sadzīves atkritumu reģenerāciju) maksas noteikšanas kārtību atkritumu radītājam vai valdītājam (..) apstiprina pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem. Pamatojoties uz saistošajos noteikumos paredzēto kārtību, pašvaldība ar savu lēmumu nosaka maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu (izņemot sadzīves atkritumu reģenerāciju), un to veido: maksa par sadzīves atkritumu savākšanu,

pārvadāšanu, pārkraušanu, uzglabāšanu, dalītās atkritumu savākšanas, šķirošanas un pārkraušanas, šķirošanas un pārkraušanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un šā likuma 18.panta pirmajā daļā minētais atkritumu apsaimniekotājs; SPRK apstiprinātais tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonos un izgāztuvēs; dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu normatīvajos aktos noteiktajā apmērā”. Turklāt saskaņā ar AAL Pārejas noteikumu 12.punktu, var konstatēt, ka pašvaldību noslēgtie līgumi ar atkritumu apsaimniekotājiem ir terminēti, taču pietiekami ilgstoši.

2. Konkrētie tirgi.

Konkurences likuma 1.panta 4.punkts nosaka, ka konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.

Par konkrēto ģeogrāfisko tirgu Konkurences likuma 1.panta 3.punkta izpratnē uzskatāma ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

Saskaņā ar AAL 1.panta 7.punktu atkritumu apsaimniekošana ir atkritumu savākšana, uzglabāšana, pārvadāšana, reģenerācija un apglabāšana (tai skaitā sadedzināšana sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtās), šo darbību pārraudzība, atkritumu apglabāšanas vietu aprūpe pēc to slēgšanas, kā arī tirdzniecība ar atkritumiem un starpniecība atkritumu apsaimniekošanā”. Atbilstoši normatīvajam regulējumam ir izdalāmi bīstamie atkritumi, sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi (AAL 1.panta 1., 2. un 3.punkts). Tā kā atkritumu apsaimniekošanā (atkarībā no veida) ir vērā ņemamas atšķirīgas prasības un noteikumi un līdz ar to arī nepieciešamās iekārtas, tehnika un materiālie līdzekļi pakalpojuma sniegšanai, tad pastāv iespēja katru apsaimniekošanas posmu nodalīt atsevišķi. Pamatojoties uz AAL 1.panta 7.punktu, Iesniegumā minēto un to, ka sadzīves atkritumu apsaimniekošana ir uzskatāma par kompleksu jomu un pārsvarā to pakalpojuma sniedzējs arī sniedz kā vienotu pakalpojumu, kurā ietilpst visi pakalpojumi posmā no atkritumu radītāja līdz atkritumu pārstrādātājam (savākšana, pārvadāšana, pārkraušana un uzglabāšana), tad konkrētā Iesnieguma kontekstā var katru no iepriekš minētajiem apsaimniekošanas posmiem nodalīt atsevišķi. Par tirgiem, kuros darbojas ZAAO, nodrošinot atkritumu apsaimniekošanu, uzskatāmi:

- atkritumu savākšana,
- atkritumu apglabāšana Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto visu attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā esošo pašvaldību teritorijās radītie un savāktie sadzīves atkritumi ir apglabājami attiecīgā reģiona sadzīves atkritumu

apglabāšanas poligonā. ZAAO apsaimnieko Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas poligonu „Daibe”, un visām pašvaldībām, kas atrodas Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, ir jāslēdz līgums ar poligona „Daibe” apsaimniekotāju par to teritorijās savākto sadzīves atkritumu apglabāšanu šajā poligonā. Uzskatāms, ka ZAAO atrodas dominējošā stāvoklī sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanas tirgū Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Konkurences padomes ieskatā, definējot šajā nozarē konkrētās preces tirgu, ģeogrāfiskais tirgus nepārsniegtu pašvaldības teritoriju, jo normatīvie akti nosaka būtiskas pašvaldības tiesības attiecībā uz atkritumu savākšanas un apsaimniekošanas organizēšanu, kas savukārt ietekmē gan tirgus dalībnieku konkurences iespējas, gan to klientu rīcību (tiesību un pienākumu kopumu) konkrētās administratīvās teritorijas robežās.¹ Konkurences padome uzskata, ka konkrētajā gadījumā pie esošajiem apstākļiem un saskaņā ar Konkurences padomes lēmumā turpmāk secināto, konkrēto ģeogrāfisko tirgu un konkrētās preces tirgu definīcijas var tikt atstātas atklātas.

3. ZAAO dominējošā stāvokļa iespējama ļaunprātīga izmantošana, pārkāpjot Konkurences likuma 13.panta pirmo daļu.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu „dominējošais stāvoklis ir tirgus dalībnieka (..) ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks (..) spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem”.

Pamatojoties uz šī lēmuma 2.punktā minēto informāciju, konstatējams, ka ZAAO atrodas izņēmuma stāvoklī atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanas tirgū Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā un tas norāda, ka ZAAO šajā tirgū ir dominējošā stāvoklī un uz to attiecas Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktais dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums.

Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmo daļu „Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa izmantošana var izpausties arī kā netaisnīgu pirkšanas vai pārdošanas cenu un citu netaisnīgu tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana vai piemērošana.”

Dominējošā stāvoklī esošam tirgus dalībniekam (neatkarīgi no tā, kādā veidā šis stāvoklis izveidojies) ir īpaša atbildība par to, lai tas ar savu darbību nekavētu, neierobežotu un nedeformētu konkurenci nevienā konkrētajā tirgū.

3.1. ZAAO darbības izvērtējums atbilstoši Līguma 5.2.punktam.

Iesniedzējprāt, nepamatoti augstie tarifi, kas veidojas, piemērojot papildus un atkritumu apsaimniekošanas normatīvajā regulējumā

¹ Skat., http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2011/D026_1305.pdf

neparedzētās maksas (*Līguma 5.2.punktā noteikta maksa Ls 0,40 mēnesī par 120 l un 240 l atkritumu konteineru nomu, ja atkritumu izvešana tiek veikta retāk nekā vienu reizi divos mēnešos*), negatīvi ietekmē gan Iesniedzēju, gan arī citus patērētājus Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Konkurences padome ZAAO darbību izvērtējumu ir veikusi saskaņā ar Iesniegumā minēto un papildus iegūto informāciju.

Konkurences padome 2011.gada 3.jūnijā saņēma 2011.gada 27.maija atbildes vēstuli no ZAAO Nr.5-4/139, kurā tā norāda, ka :

- Attiecībā uz Iesniedzēju iepriekš minētais Līguma punkts nekad nav ticis piemērots. (..)
- Ne Līguma noslēgšanas brīdī 2006.gada 19.jūnijā, ne arī gandrīz šo piecu gadu laikā kopš līgums ir spēkā Iesniedzējs ne reizi nav vērsies pie ZAAO kā pakalpojuma sniedzēja ar lūgumu veikt izmaiņas Līgumā attiecībā uz šo noteikumu. (..)
- AAL 8.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka pašvaldības izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas daļījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajām sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu (deleģējums pašvaldībām tiešā veidā saistošajos noteikumos noteikt minimālo atkritumu konteineru savākšanas intensitāti ir spēkā tikai no 2010.gada 18.novembra). (..)
- Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plāna 2006.–2013.gada 5.1.punktā ir norādīts pamatpieņēmums par mājsaimniecību radīto minimālo atkritumu daudzumu gadā. (..) Mērījumu veikšanas rezultātā ir noskaidrots, ka Valmieras un Cēsu pilsētas mājsaimniecībā gada laikā tiek radīti vismaz 1,5 m³ sadzīves atkritumu. Pieņemot, ka tie tiek uzkrāti 240 l jeb 0,240 m³ konteineros, secināms, ka radītā atkritumu daudzuma savākšanai ir nepieciešams konteineru iztukšot vismaz sešas reizes gadā [1,5/0,240 = 6,25].
- Konkrētais Līguma noteikums nekad nav ticis uzspiests pakalpojuma ņēmējiem un faktiski tiek piemērots tikai sešiem klientiem no kopējā klientu skaita 21 397, starp kuriem nav Iesniedzēja.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra noteikumu Nr.797 apstiprinātā Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plāna 2006.–2013.gadam 5.1.punktu, „sagatavojot prognozi par saražoto un savākto atkritumu apjomu Ziemeļvidzemes reģionā ņemti vērā sekojoši faktori:

- 1) demogrāfiskā prognoze laika periodam no 2005. līdz 2013. gadam;
- 2) faktiskais savākto atkritumu apjoms reģionā 2003. gadā;

3) apkalpojamo iedzīvotāju skaits 2003. gadā un tā izmaiņas līdz 2006. gadam.

Sagatavojot atkritumu apjoma prognozi, izdarīti sekojoši pieņēmumi:

1. IKP pieaugums izraisa atkritumu apjoma pieaugumu(..).

2. Ielu tīrīšanas, parku un dārzu atkritumu apjoms paliks nemainīgs līdz 2013. gadam.

3. 1 atkritumu radītāja (fiziskas personas) saražotais atkritumu daudzums gadā ir:

- - 1,5 m³ vai 0,3 t Cēsu un Valmieras pilsētās (..)”.

Līguma 2.2.punkts nosaka pusēm pienākumu veikt regulāru atkritumu izvešanu. ZAAO 2008.gada 9.oktobrī noslēgtā līguma ar Valmieras pilsētas pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanu Valmieras pilsētas pašvaldības teritorijā Nr.5-5-506-2008/1847 (turpmāk - Valmieras līgums) 2.1.2.punkts un 2009.gada 11.decembrī noslēgtā līguma ar Cēsu novada pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Cēsu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk – Cēsu līgums) 2.1.3.punkts uzliek ZAAO pienākumu veikt regulāru atkritumu izvešanu. Tā kā tarifa lielums tiek noteikts balstoties uz aprēķiniem, kas saistīti, t.sk., ar pieņēmumiem par pakalpojuma sniegšanas regularitāti, un ņemot vērā noslēgtos līgumus, ZAAO ir pienākums sniegt pakalpojumu un tiesības prasīt maksu par to – atkritumu izvešanu - arī gadījumos, ja klienta radīto atkritumu apjoms ir mazāks nekā konteineru tilpums. Valmieras līguma 2.1.3.punkts un Cēsu līguma 2.1.4.punkts ZAAO uzliek pienākumu nodrošināt klientus ar konteineriem sadzīves atkritumu izvešanai.

Saskaņā ar AAL 13.panta pirmo daļu (spēkā esošs līdz 18.11.2010.) katram atkritumu radītājam ir pienākums slēgt līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu ar komersantu, kuram atbilstoši šā likuma AAL 15.pantam ir noslēgts līgums ar pašvaldību, kā arī segt sadzīves atkritumu apsaimniekošanas izmaksas.²

Konkurences padomes ieskatā ir pamatoti Līgumā paredzēt maksu, ja klientam nav nepieciešama atkritumu izvešana ar līgumā noteikto regularitāti, pie nosacījuma, ja attiecīgā maksa nepārsniedz līgumā ar pašvaldību noteikto. Pie tam šādas maksas piemērošana jo īpaši ir pamatota, ja klientam nav nepieciešama atkritumu izvešana ar līgumā noteikto regularitāti, bet saglabājas nepieciešamība izmantot pakalpojuma sniedzēja nodotos atkritumu konteinerus. Līdz ar to secināms, ka ZAAO nav piemērojis papildus maksu, bet gan samazinātu maksu, kas nepārsniedz Valmieras līgumā un Cēsu līgumā noteiktās atkritumu apsaimniekošanas maksas un līdz ar to ZAAO darbībā nav saskatāmas Konkurences likuma 13.panta pārkāpuma sastāva pazīmes.

3.2. ZAAO darbības izvērtējums atbilstoši Līguma 5.6.punktam.

Iesniedzējprāt, nepamatoti augstie tarifi, kas veidojas, piemērojot papildus un atkritumu apsaimniekošanas normatīvajā regulējumā

² Spēkā esošajā AAL redakcijā tas iekļauts 16.panta pirmās daļas 1.punktā.

neparedzētās maksas (Līguma 5.6.punktā noteiktā maksa par konteineru piegādi, kas mainās atkarībā no konteineru tilpuma litros - par konteineru piegādi pasūtītājs [Iesniedzējs] maksā sekojošas summas – 120l, 240l – 1,50LVL; 1100 l – 2,50LVL; 2,5m³ un 4m³ - 4,00 LVL + PVN, kas tiek pieskaitīta tekošajam rēķinam par atkritumu izvešanu) negatīvi ietekmē gan Iesniedzēju, gan arī citus patērētājus Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Konkurences padome ZAAO darbību izvērtējumu ir veikusi saskaņā ar Iesniegumā minēto un papildus iegūto informāciju.

Konkurences padome 2011.gada 3.jūnijā saņēma 2011.gada 27.maija atbildes vēstuli no ZAAO Nr.5-4/139, kurā tā norāda, ka :

- neviens normatīvais akts neparedz pakalpojuma sniedzēja – sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersanta pienākumu bez maksas piegādāt atkritumu radītājiem konteinerus. (..)
- ir pakalpojumu sniedzēji, kas klientiem liek iegādāties konteineru sadzīves atkritumu apsaimniekošanai, citi savukārt piemēro nomas maksu par konteineru lietošanu utt. (...)
- jauna atkritumu konteineru uzstādīšana ir saistīta ar izdevumiem, kurus pakalpojumu sniedzējs nevar iepriekš plānot, līdz ar to nevar ietvert izmaksās par sadzīves atkritumu savākšanu. (..)
- konteineru piegādes izmaksu iekļaušana sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksā, kas saskaņā ar AAL 39.panta otro daļu nebūtu taisnīgi pret visiem atkritumu radītājiem [AAL 39.pants paredz vienādu maksu visiem sadzīves atkritumu radītājiem]. (..)
- katram atkritumu radītājam ir nodrošināta izvēles iespēja – pirkt atkritumu konteineru piegādes pakalpojumu no ZAAO par atlīdzību, kas norādīta līgumā, konteineru sev nepieciešamajā adresē nogādāt patstāvīgi, to saņemot konteineru atrašanās vietā, vai pirkt šo pakalpojumu no jebkuras trešās personas. (..)
- starp ZAAO un Iesniedzēju nekad nav bijušas diskusijas par Līguma noteikumiem un ZAAO nekad nav uzspiedis Iesniedzējprāt nepamatotos Līguma noteikumus ne Iesniedzējam, ne kādam citam pakalpojuma ņēmējam. Turklāt Iesniedzējs ir veicis samaksu par konteineru piegādi vienā gadījumā, pēdējo reizi veicot maksājumu par 2007.gada decembrī sniegto pakalpojumu.

Saskaņā ar 2011.gada 3.jūnijā saņemto 2011.gada 27.maija atbildes vēstuli no ZAAO Nr.5-4/139, šāda pakalpojuma izmaksas nav ietvertas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kopējā maksā. Tā kā šādas maksas piemērošana ir attiecināma uz atkritumu savākšanas posmu, tad Konkurences padome vērtēja konkrēto pašvaldību (Valmieras un Cēsu) noslēgtajos līgumos ar ZAAO³ ietvertos nosacījumus un atkritumu apsaimniekotāja

³ Pašvaldību un ZAAO līgumu nosacījumi, tiesības/pilnvaras ir analogiskas (ZAAO līgumos ar Cēsu un Valmieras pašvaldībām).

tiesības/pilnvaras (kādas maksas atkritumu apsaimniekotājs drīkst piemērot atkritumu radītājiem). Saskaņā ar Pašvaldību un ZAAO līgumu 2.2.1. un 2.2.2.apakšpunktiem, apsaimniekotājam [ZAAO] ir tiesības pieprasīt no klientiem maksu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kas aprēķināta šajā līgumā paredzētajā kārtībā [ir noteikta konkrēta maksājama summa] un ZAAO ir tiesības patstāvīgi noteikt maksu klientiem par cita veida atkritumu apsaimniekošanu. (..)

Konkurences padome, analizējot Pašvaldību un ZAAO līgumus, secina, ka Pašvaldība līgumos ar ZAAO nav paredzējusi iespēju un tiesības ZAAO piemērot jebkādas maksas papildus kopējai apsaimniekošanas maksai un maksai par cita veida atkritumu apsaimniekošanu, kas noteiktas Pašvaldību un ZAAO līgumos. Līdz ar to konstatējams, ka ZAAO paredzot un piemērojot klientiem papildu maksas par konteineru piegādi (120l, 240l – 1,50LVL; 1100 l – 2,50LVL; 2,5m³ un 4m³ - 4,00 LVL + PVN), kas tiek pieskaitīta tekošajam rēķinam par atkritumu izvešanu, rīkojas neatbilstoši noslēgtajam ZAAO 2008.gada 9.oktobrī līgumam ar Valmieras pilsētas pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanu Valmieras pilsētas pašvaldības teritorijā Nr.5-5-506-2008/1847 un 2009.gada 11.decembrī līgumam ar Cēsu novada pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Cēsu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk kopā – Pašvaldību un ZAAO līgumi).

Konkurences padome secina, ka vienreizēja maksa par atkritumu konteineru atvešanu klientam nav iekļauta Pašvaldības un ZAAO līgumos (kur Pašvaldība un ZAAO vienojas par atkritumu apsaimniekošanas sadarbības principiem, tiesībām un pienākumiem t.sk, atkritumu apsaimniekošanas maksas apmēra (arī kopējās) noteikšanu u.c.) kā atsevišķs punkts. Konkurences padome uzskata, ka nozares regulējuma specifikas dēļ, saskaņā ar kuru pašvaldības izvēlētais atkritumu apsaimniekotājs konkrētajā teritorijā uz noteiktu laiku nonāk izņēmuma stāvoklī tirgū, jebkura maksājumu pozīcija, tajā skaitā vienreizēja maksa par atkritumu konteineru atvešanu klientam, būtu atrunājama attiecīgajā pašvaldības un atkritumu apsaimniekotāja (konkrētajā piemērā ZAAO) līgumā, lai patērētājiem būtu iespējams pārliecināties par pakalpojumu un ar tā saņemšanu saistītajām izmaksām.

Vienlaicīgi, izvērtējot šajā punktā minētos faktus, Konkurences padome secina, ka:

- 1) strīds starp ZAAO un Iesniedzēju pamatā balstās uz ZAAO un pašvaldību līgumsaistību izpildi;
- 2) Iesniedzēja intereses konkrētā pakalpojuma kontekstā aizsargā pašvaldība;
- 3) Iesniedzējs ir veicis samaksu par konteineru piegādi vienā gadījumā, (veicot maksājumu par 2007.gada decembrī saņemto pakalpojumu);
- 4) ZAAO piemēro klientiem vienreizējas maksas nelielā apmērā par konteineru piegādi (120l, 240l – 1,50LVL; 1100 l – 2,50LVL; 2,5m³ un 4m³ - 4,00 LVL + PVN), un šādas vienreizējas maksas piemērošana no pakalpojuma sniedzēja puses par konteineru atvešanu un uzstādīšanu,

pati par sevi neliecina par Konkurences likuma iespējamu pārkāpumu, jo nenorāda uz maksas neobjektīvu pamatojumu.

Nemot vērā augstāk secināto, Konkurences padome uzskata, ka ZAAO darbībās nav saskatāmas Konkurences likuma 13.panta pārkāpuma sastāva pazīmes.

Saskaņā ar Konkurences likuma 23.panta ceturto prim daļu, Konkurences padome neierosina lietu, ja iesniegumā ietvertā un nepieciešamības gadījumā papildus iegūtā informācija nesatur ziņas par nodarījumu, kam ir šā likuma pārkāpuma sastāva pazīmes. Līdz ar to, ievērojot iepriekš minēto, Konkurences padome secina, ka nav pamata ierosināt lietu par Konkurences likuma 13.pantā noteiktā aizlieguma pārkāpumu ZAAO darbībās.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 13.panta pirmo daļu, 23.panta otro daļu, trešās daļas 3.punktu un ceturto prim daļu, Konkurences padome

n o l ē m a:

neierosināt lietu uz SIA „L&T” 11.05.2011.iesnieguma Nr. Nr.0/1-219 Par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” darbībās pamata.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme